LITEKO Lietuvos teismų informacinė sistema

Vieša sprendimų paieška

Greita paieška Detali paieška Pagalba

Pavadinimas: [2019-11-07][nuasmeninta nutartis byloje][e2T-85-370-2019].docx
Bylos nr.: e2T-85-370/2019
Bylos rūšis: civilinė byla
Teismas: Lietuvos apeliacinis teismas
Raktiniai žodžiai:
Teisiniai terminai:
Šalys:

Vardas/Pavardė/Pavadinimas	Kodas	Byloje kaip
Czarnikov Group Limited	0265050590	pareiškėjas
UAB „Lietuvos cukrus“	151004254	suinteresuotas asmuo

Kategorijos:

3.1. Bendrosios nuostatos.

3.1. Bendrosios nuostatos.

3.1.3.6.2. Tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų

13.5.3. Bylos dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo

3. CIVILINIS PROCESAS

3. CIVILINIS PROCESAS

3. CIVILINIS PROCESAS

3.1.3. Civilinio proceso dalyviai

13.5. Bylos, kuriose spręsta dėl užsienio valstybių teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo ir vykdymo

3.1.3.6. Tretieji asmenys civiliniame procese

3.1.10.6. Procesinių terminų pratęsimas

3.6. Tarptautinis civilinis procesas

3.6. Tarptautinis civilinis procesas

3.6.6. Užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimas ir leidimas vykdyti

3.6.6. Užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimas ir leidimas vykdyti

3.1.10. Procesiniai terminai

13. BYLOS SU TARPTAUTINIU ELEMENTU

?

Civilinė byla Nr. e2T-85-370/2019
Teismo proceso Nr. 2-60-3-00075-2019-5
Procesinio sprendimo kategorija 3.6.6

(S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

N U T A R T I S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2019 m. lapkričio 7 d.
Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Driuko, Dalios Kačinskienės ir Danguolės Martinavičienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja),

teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo **pareiškėjo Jungtinėje Karalystėje registruoto juridinio asmens CZARNIKOV GROUP LIMITED** prašymą pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Rafinuoto cukraus asociacijos antrojo tarpinio galutinio arbitražo 2019 m. gegužės 9 d. sprendimą byloje Nr. 2329 dėl nuostolių atlyginimo ir palūkanų priteisimo iš suinteresuoto asmens restruktūrizuojamos uždarosios akcinės bendrovės „Lietuvos cukrus“.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

1. Pareiškėjas Jungtinėje Karalystėje registruotas juridinis asmuo CZARNIKOV GROUP LIMITED kreipėsi į Lietuvos apeliacinį teismą, prašydamas pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Rafinuoto cukraus asociacijos antrojo tarpinio galutinio arbitražo (toliau ir – Arbitražas) 2019 m. gegužės 9 d. sprendimą byloje Nr. 2329, kuriuo pareiškėjui iš suinteresuoto asmens RUAB „Lietuvos cukrus“ priteistas 539 700 Eur nuostolių atlyginimas, 54 809,53 Eur paprastųjų palūkanų, taikant 4 proc. metinį dydį nuo 2016 m. lapkričio 7 d. iki sprendimo priėmimo dienos imtinai (914 dienų), ir 8 proc. dydžio metinių procesinių palūkanų nuo 594 509,53 Eur priteistos sumos iki Arbitražo sprendimo visiško įvykdymo, nustatytas šio sprendimo priėmimo išlaidų dydis – 59 522 svarų sterlingų be PVM; taip pat pareiškėjas prašo priteisti bylinėjimosi išlaidas.
2. Pareiškėjas nurodė, kad 2014 m. liepos 23 d. sutartimi Nr. 333485 įsipareigojo nupirkti, o suinteresuotas asmuo RUAB „Lietuvos cukrus“ įsipareigojo parduoti pareiškėjui 5 000 tonų kristalų pavidalo baltojo rafinuoto cukraus. Pagal 2014 m. spalio 14 d. susitarimą 2 500 tonų cukraus turėjo būti pristatyta per 2014 m., o likusi 2 500 tonų dalis pristatyta iki 2015 m. balandžio pabaigos. Suinteresuotas asmuo tinkamai nevykdė įsipareigojimų – 2 500 tonų cukraus nepristatė, todėl pareiškėjas kreipėsi į Arbitražą, kuris 2019 m. gegužės 9 d. sprendimu tenkino pareiškėjo reikalavimus ir priteisė jam iš suinteresuoto asmens 539 700 Eur nuostolių atlyginimą, 54 809,53 Eur palūkanų ir 8 proc. dydžio metinių procesinių palūkanų nuo priteistos sumos iki Arbitražo sprendimo įvykdymo. Tai, kad pareiškėjas ir suinteresuotas asmuo sudarė arbitražinį susitarimą nagrinėti ginčus Arbitraže konstatavo Arbitražas 2017 m. rugpjūčio 9 d. daliniu galutiniu sprendimu dėl jurisdikcijos Nr. 2311. Pareiškėjo teigimu, šiuo atveju neegzistuoja 1958 m. Niujorko konvencijos dėl užsienio arbitražų teismų sprendimų pripažinimo ir vykdymo (toliau – Niujorko konvencija) 5 straipsnyje nurodytos aplinkybės, todėl Arbitražo sprendimas pripažintinas.
3. Pareiškėjo teigimu, suinteresuoto asmens argumentai dėl Arbitražo sprendimo nepripažinimo deklaratyvūs, nepagrindžia pagrindų atsisakyti pripažinti sprendimą. Argumentai dėl Arbitražo šališkumo nepagrįsti, suinteresuotas asmuo nesikreipė dėl arbitrų nušalinimo, be to, suinteresuotas asmuo klaidingai nurodė, kad pareiškėjo direktorius yra N. B., direktorius yra R. C.. Arbitražinio susitarimo faktas yra patvirtintas įsiteisėjusiais Arbitražo sprendimais. Priešingai nei nurodė suinteresuotas asmuo Arbitražo sprendimas neprieštarauja Lietuvos Respublikos viešajai tvarkai, sprendimu priteistos ne baudinės netesybos, o nuostolių atlyginimas dėl nepristatytos prekės pagal Anglijos 1979 m. Prekių pardavimo įstatymo 51 straipsnį (kompensacinė funkcija) bei palūkanos, kurios atitinka Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse numatytas procesines palūkanas (6.37 straipsnio 2 dalis).
4. Suinteresuoto asmens RUAB „Lietuvos cukrus“ restruktūrizavimo administratorius A. G. atsiliepime su pareiškėjo prašymu nesutinka, prašo jo netenkinti. Nurodė, kad tenkinus abejotino teisinio pagrindo pareiškėjo prašymą ir RUAB „Lietuvos cukrus“ restruktūrizavimo byloje teismui patvirtinus jo reikalavimą, kreditoriams nepagrįstai sumažėtų galimybė patenkinti savo finansinius reikalavimus. Administratorius nesutinka su Arbitražo sprendimo dėl jurisdikcijos išvada, kad visus ginčus, kylančius iš sutarties, šalys žodine sutartimi pagal 2014 m. liepos 24 d. ir 2014 m. liepos 25 d. susirašinėjimuose elektroniniu paštu nustatytas sąlygas susitarė spręsti Arbitraže. Arbitražiniam susitarimui keliami aukštesni reikalavimai, toks susitarimas turi būti aiškiai suderintas šalių valia, kuris privalo būti įformintas rašytine forma. Arbitražas nevertino aplinkybės, kad 2014 m. spalio 4 d. sutartis vienašališkai pasirašyta pareiškėjo, RUAB „Lietuvos cukrus“ nepasirašė jos. Vien elektroniniai laiškai nesudaro pagrindo konstatuoti esant šalių suderintą valią dėl ginčų sprendimo Arbitraže. Arbitražas jurisdikcijos klausimą išsprendė neteisingai, sprendimas dėl jurisdikcijos prieštarauja Lietuvos Respublikos sutarčių teisės normoms.
5. Taip pat restruktūrizavimo administratorius nurodė, kad Arbitražo 2019 m. gegužės 9 d. sprendimas negali būti pripažintas, nes: 1) jis prieštarauja viešajai tvarkai, dėl to, jog Arbitražas nusprendęs šalių ginčą nagrinėti pažeidė RUAB „Lietuvos cukrus“, kuri neišreiškė valios ginčą nagrinėti Arbitraže, teises; pripažinus Arbitražo teismo sprendimą, būtų paneigtas sutarčių laisvės principas; 2) Arbitražas laikytinas šališku ir neobjektyviu, nes Rafinuoto cukraus asociacijoje yra keli pareiškėjo atstovai, be to, iš sprendimo turinio matyti, kad RUAB „Lietuvos cukrus“ argumentai atmesti be motyvų, vadovautasi subjektyvia pareiškėjo nuomone; 3) Arbitražo sprendime nėra pagrįsti priteistų

sumų (nuostolių atlyginimo, palūkanų, arbitražo išlaidų) dydžiai ir pagrindai – nesant galiojančios rašytinės sutarties, neaišku, kuo vadovaudamasis Arbitražas apskaičiavo nuostolių dydį, Arbitražas nepagrįstai savo nuožiūra nustatė palūkanų dydį ir apskaičiavimo tvarką, arbitražinės išlaidos yra neprotingai didelės, konkreti išlaidų sąmata neaiški.

6. Suinteresuoto asmens RUAB „Lietuvos cukrus“ generalinis direktorius A. O. atsiliepime su pareiškėjo prašymu nesutinka, prašo jo netenkinti. Nurodė, kad suinteresuotą asmenį ir pareiškėją siejo komerciniai – prekybiniai santykiai. Laikotarpiu nuo 2013 m. iki 2014 m. šalys sudarė ne vieną cukraus tiekimo sutartį, suinteresuotas asmuo išrašė sąskaitas faktūras, kuriomis paprastai buvo įforminamas vienkartinis pardavimas. Suinteresuotas asmuo, 2014 m. gavęs pareiškėjo užsakymą parduoti 5 000 tonų baltojo cukraus, atsisakė užsakymo ir cukraus pirkimo–pardavimo sutarties nepasirašė. Tais pačiais 2014 m. šalys susitarė dėl vienkartinio 2 500 tonų baltojo cukraus pirkimo–pardavimo, kuris buvo įformintas RUAB „Lietuvos cukrus“ išrašytomis sąskaitomis faktūromis. Ginčo, kad šis cukraus kiekis buvo patiektas nėra. Jokio atskiro rašytinio susitarimo 2014 m. šalys nesudarė, todėl suinteresuotas asmuo nesutiko su pareiškėjo reikalavimu dėl nuostolių. Arbitražo teismo 2019 m. gegužės 9 d. sprendimas negali būti pripažintas ir leidžiamas vykdyti, nes: 1) priimtas pažeidžiant jurisdikcijos taisykles, kadangi šalys nebuvo susitarusios dėl ginčo sprendimo Arbitraže; 2) sprendimas prieštarauja Lietuvos Respublikos viešajai tvarkai, nes sprendimu priteistas nuostolių atlyginimas laikytinas baudinėmis netesybomis, kurios neprotingai didelės, Arbitražas iš esmės nevertino tariamų nuostolių ir palūkanų dydžio pagrįstumo; 3) sprendimas priimtas neteisėtos sudėties ir šališko Arbitražo, nes pareiškėjo direktorius N. B. yra buvęs Arbitražo arbitru, Arbitražas yra iš dalies išlaikomas iš Rafinuoto cukraus asociacijos narių, tarp kurių yra ir pareiškėjas, todėl yra pagrįstų abejonių dėl pareiškėjo įtakos arbitrams.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

7. Lietuvos Respublikoje užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo sąlygas nustato Niujorko konvencija ir Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymas (toliau – KAĮ) (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 810 straipsnio 6 dalis). Tiek pagal galiojančias CPK ir KAĮ nuostatas, tiek pagal suformuotą Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, teismui, sprendžiančiam užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo ir leidimo tokį sprendimą vykdyti klausimus, suteiktos aiškiai apibrėžtos arbitražo teismo sprendimo tikrinimo galios. Pirma, Niujorko konvencijos V straipsnyje numatytas baigtinis galimų arbitražo teismo sprendimo nepripažinimo pagrindų sąrašas, todėl užsienio arbitražo sprendimų pripažinimo ir leidimo vykdyti procedūra reiškia Niujorko konvencijos V straipsnyje įtvirtintų pagrindų buvimo ar nebuvimo patikrinimą. Antra, net ir vertinant arbitražo teismo sprendimą remiantis Niujorko konvencijos V straipsnyje išvardytais pagrindais, teismo atliekamas vertinimas jokiais atvejais negali būti toks išsamus, kad prilygtų arbitražo teismo sprendimo ar kai kurių jame nagrinėtų klausimų peržiūrėjimui iš esmės. Teismas, nagrinėjantis arbitražo teismo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti klausimą, neturi teisės aiškintis, ar arbitrai teisingai nustatė faktines bylos aplinkybes, ar teisingai ištyrė bei įvertino įrodymus, ar tinkamai taikė teisės normas ir pan. (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. sausio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-145/2002; 2011 m. liepos 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-323/2011*).

8. Kasacinis teismas yra nurodęs, kad pareiga įrodyti Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalyje nustatytų pagrindų, kuriais remiantis prašoma atsisakyti pripažinti ar leisti vykdyti arbitražo sprendimą, buvimą tenka asmeniui, prieš kurį nukreiptas arbitražo sprendimas (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. kovo 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-161/2008*). Teismas, spręsdamas arbitražo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti klausimus, *ex officio* turi patikrinti Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalyje nustatytus pagrindus, kuriems esant gali būti atsisakoma pripažinti ir vykdyti arbitražo sprendimą, t. y. kiekvienu atveju, nepriklausomai nuo to, ar atsakovas (skolininkas) jais remiasi (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. sausio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-145/2002; 2002 m. sausio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-146/2002*). Toks patikrinimas turi būti atliekamas tiek proceso, tiek materialiosios teisės aspektais (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. kovo 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-161/2008*).

9. Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalis nustato, kad užsienio valstybėje priimtą arbitražo teismo sprendimą pripažinti ar leisti vykdyti gali būti atsisakyta, kai prašo ta pusė, prieš kurią jis nukreiptas, tik tada, jei ši pusė pateikia tos vietos, kur prašoma pripažinti ir vykdyti, kompetentingoms valdžios institucijoms įrodymą, kad: a) II straipsnyje nurodyto susitarimo pusės pagal joms taikomą įstatymą buvo kuriuo nors mastu neveiksnios arba šis susitarimas negalioja pagal įstatymą, kuriam pusės tą susitarimą subordinavo, o nesant tokio nurodymo – pagal tos šalies, kur buvo padarytas sprendimas, įstatymą, arba b) pusei, prieš kurią padarytas sprendimas, nebuvo reikiamai pranešta apie arbitro paskyrimą ar apie arbitražo nagrinėjimą arba dėl kitų priežasčių ši pusė negalėjo pateikti savo

pasiaiškinimų, arba c) nurodytasis sprendimas buvo padarytas dėl ginčo, kurio nenumato arbitražinis susitarimas arba neapima arbitražinio susitarimo ar arbitražinės išlygos sutartyje sąlygos, arba tame sprendime yra nuostatų tokiais klausimais, kurių neapima arbitražinis susitarimas ar arbitražinė išlyga sutartyje; tačiau jeigu nuostatai tais klausimais, kuriuos apima arbitražinis susitarimas ar išlyga, gali būti atskirti nuo tų, kurių neapima šis susitarimas ar išlyga, tai ta arbitražo sprendimo dalis, kurioje yra nuostatai arbitražinio susitarimo ar arbitražinės išlygos sutartyje apimamais klausimais, gali būti pripažįstama ir vykdoma, arba d) arbitražo institucijos sudėtis ar arbitražo procesas neatitiko pusių susitarimo arba, nesant tokio susitarimo, neatitiko tos šalies, kurioje vyko arbitražas, įstatymų, arba e) sprendimas pusėms dar nebuvo galutinis arba jo vykdymą panaikino ar sustabdė tos šalies, kurioje jis buvo padarytas, arba tos šalies, kurios įstatymai taikomi, kompetentinga valdžios institucija.

10. Nagrinėjamu atveju suinteresuotas asmuo nesutikimą su Arbitražo sprendimo pripažinimu ir leidimu vykdyti grindžia tuo, kad šalys nebuvo sudariusios rašytinio susitarimo dėl ginčų sprendimo Arbitraže, todėl sprendimas priimtas pažeidžiant jurisdikciją, Arbitražas buvo šališkas, neteisėtos sudėties, sprendimas prieštarauja Lietuvos Respublikos viešajai tvarkai. Suinteresuoto asmens teigimu, Arbitražo sprendimu nepagrįstai priteistas nuostolių atlyginimas, palūkanos, neprotingai didelės arbitražinės išlaidos.

11. Tarptautinio komercinio arbitražo praktikoje išskiriami du esminiai principai, kurie yra itin aktualūs vertinant arbitražinio susitarimo (arbitražinės išlygos) galiojimą. Pirma, arbitražinis susitarimas yra atskirtas, autonomiškas ir nepriklausomas nuo pagrindinės sutarties (autonomiškumo principas). Arbitražinės išlygos autonomiškumas reiškia, kad arbitražo teismui pagal savo kompetenciją nusprendus, kad sutartis, kurioje įtvirtinta arbitražinė išlyga, yra niekinė, arbitražinė išlyga yra išsaugoma, nes dėl pagrindinės sutarties negaliojimo ji automatiškai nėra pripažįstama negaliojančia, o arbitražo teismas nepraranda jurisdikcijos. Antra, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotoje praktikoje įtvirtinta kontinentinės teisės valstybėse visuotinai pripažįstama arbitražo teisė spręsti dėl savo kompetencijos, taip pat arbitražinio susitarimo galiojimo klausimus (kompetencijos–kompetencijos doktrina). Taigi, kompetencijos–kompetencijos doktrina arbitražo teismui suteikia galimybę spręsti dėl savo kompetencijos. Kaip nurodyta kasacinio teismo praktikoje, tai taip pat reiškia, kad bendrosios kompetencijos teismas paprastai negali spręsti arbitražo kompetencijos klausimo, kol arbitrai nepriims sprendimo. Arbitražo teisė spręsti dėl savo jurisdikcijos įtvirtinta UNCITRAL tarptautinio komercinio arbitražo pavyzdinio įstatymo 16 straipsnyje, KAĮ 19 straipsnio 1 dalyje. Tai, kad arbitražas visų pirma pats sprendžia dėl savo jurisdikcijos, pripažįstama ir teismų praktikoje (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2004 m. lapkričio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-612/2004; 2010 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-64/2010; 2013 m. spalio 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3k-3-431/2013*).

12. Bylos duomenimis, Arbitražas 2017 m. rugpjūčio 9 d. priėmė sprendimą dėl jurisdikcijos, kuriuo, nustatęs, kad šalys sudarė arbitražinį susitarimą, pripažino Arbitražo kompetenciją nagrinėti pareiškėjo ir suinteresuoto asmens ginčą. Duomenų, kad suinteresuotas asmuo ginčijo šį sprendimą, byloje nėra. Teisėjų kolegijos vertinimu, suinteresuoto asmens atsiliepime į prašymą pateikti teiginiai nepaneigia Arbitražo sprendime dėl jurisdikcijos konstatuoto arbitražinio susitarimo sudarymo fakto, jo teisėtumo, todėl suinteresuoto asmens argumentai dėl jurisdikcijos pažeidimo atmestini kaip nepagrįsti.

13. Taip pat teisėjų kolegija atmeta kaip nepagrįstus suinteresuoto asmens argumentus dėl Arbitražo neteisėtos sudėties, šališkumo. Suinteresuoto asmens teigimu, pareiškėjo direktorius yra buvęs Arbitražo arbitras, pareiškėjas yra Rafinuoto cukraus asociacijos narys. Pažymėtina, kad kiekviena šalis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų ar atsikirtimų pagrindu (CPK 12, 178 straipsniai). Šiuo atveju, įvertinus tai, kad suinteresuotas asmuo nurodytas aplinkybes, kuriomis grindžia Arbitražo šališkumą, patvirtinančių konkrečių įrodymų nepateikė, darytina išvada, jog suinteresuoto asmens deklaratyvus teiginiai nesudaro pagrindo konstatuoti Arbitražo šališkumą.

14. Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies a) punkte nurodyta, kad arbitražo teismo sprendimą pripažinti ir vykdyti gali būti atsisakoma, kai ginčo objektas pagal šalies, kurioje prašoma pripažinti ir vykdyti arbitražo teismo sprendimą, įstatymus negali būti arbitražo dalykas. Lietuvos apeliacinis teismas šioje byloje tokių aplinkybių nenustatė. Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad pareiškėjas į Arbitražą kreipėsi dėl nuostolių atlyginimo, palūkanų priteisimo, suinteresuotam asmeniui neįvykdžius sutartinių įsipareigojimų – laiku nepristačius cukraus. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad tokie pareiškėjo reikalavimai, kylantys iš šalis (privačius juridinius asmenis) siejančių sutartinių teisinių santykių, gali būti arbitražinio nagrinėjimo dalykas (KAĮ 12 straipsnis), t. y. šiuo atveju neegzistuoja Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies a) punkte įtvirtintas atsisakymo pripažinti užsienio arbitražo teismo sprendimą pagrindas.

15. Kaip minėta, suinteresuotas asmuo vieną iš Arbitražo sprendimo nepripažinimo pagrindų nurodė Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b punktą, t. y., kad sprendimo pripažinimas ir vykdymas prieštarauja Lietuvos Respublikos viešajai tvarkai, nes sprendimu priteistas nuostolių atlyginimas laikytinas baudinėmis netesybomis, kurios neprotingai didelės, Arbitražas iš esmės nevertino tariamų nuostolių ir palūkanų dydžio pagrįstumo.

16. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, kad sąvoka „viešoji tvarka“ tarptautinio arbitražo doktrinoje ir praktikoje aiškinama kaip tarptautinė viešoji tvarka, apimanti fundamentalius sąžiningo proceso principus, taip pat imperatyviąsias teisės normas, įtvirtinančias pagrindinius ir visuotinai pripažintus teisės principus (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. birželio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-182-969/2019*). Dėl to ne bet koks prieštaravimas imperatyviosioms Lietuvos Respublikos teisės normoms gali būti pakankamas pagrindas atsisakyti pripažinti užsienio arbitražo sprendimą. Viešosios tvarkos pažeidimu pripažįstami atvejai, kai nustatoma, kad užsienio arbitražo sprendimo pripažinimas ir vykdymas prieštarautų Konstitucijos įtvirtintiems pagrindiniams teisės principams ir moralės normoms, pripažįstamiems tarptautiniu mastu, taip pat kai arbitražo sprendimas ar arbitražinis susitarimas išgautas prievarta, apgaule ar grasinimu ir kt. (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. rugsėjo 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-443/2008*). Kasacinio teismo atlikta užsienio valstybių teismų praktikos, aiškinant Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b punkte įtvirtintos viešosios tvarkos sampratą, analizė patvirtina, jog tiek Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika, tiek ir užsienio teismų praktika šiuo klausimu iš esmės sutampa ir lemia itin siaurą tarptautinės viešosios tvarkos išlygos aiškinimą (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-363/2014*).

17. Prašomo pripažinti ir leisti vykdyti Arbitražo sprendimo 139 punkte nurodyta, kad šalys neginčijo, jog nuostoliai dėl prekių nepristatymo skaičiuojami pagal Anglijos Prekių pirkimo–pardavimo įstatymo 51 skirsnio nuostatas, ginčas kilo tik dėl rinkos kainos, pagal kurią nuostoliai skaičiuojami, nustatymo. Iš Arbitražo sprendimo matyti, kad Arbitražas vertino tiek pareiškėjo, tiek suinteresuoto asmens pateiktus pasiūlymus dėl rinkos kainos (t. y. kokios konkrečios datos rinkos kaina taikytina), pagal kurią turėtų būti apskaičiuojami nuostoliai. Pagal pareiškėjos skaičiavimo pasiūlymus jai priteistinų nuostolių atlyginimo sumos alternatyvos – 539 700 Eur; 454 037,50 Eur; 420 505 Eur; 470 775 Eur (Arbitražo sprendimo 143-154 punktai). Pagal suinteresuoto asmens pasiūlymus dėl nuostolių skaičiavimo galimos nuostolių atlyginimo sumos – 35 375 Eur; 60 300 Eur; 244 550 Eur (Arbitražo sprendimo 156-160 punktai). Arbitražas, įvertinęs šalių argumentus, pritarė pareiškėjui ir nusprendė, kad nuostoliai skaičiuotini pagal rinkos kainą 2016 m. lapkričio 7 d., t. y., galutinio termino dieną, kai suinteresuotas turėjo, tačiau nepristatė prekių (cukraus), kitaip tariant, sutarties pažeidimo dieną (Arbitražo sprendimo 211 punktas). Arbitražo sprendimo 215 punkte nurodyta, kad vadovaujantis 1996 m. Arbitražo įstatymo 49 dalimi ir Rafinuoto cukraus asociacijos arbitražo taisyklių 12 punktu, Arbitražas nusprendė netenkinti pareiškėjo reikalavimo dėl sudėtinių palūkanų priteisimo ir priteisė paprastąsias palūkanas. Taigi, priešingai nei nurodė suinteresuotas asmuo, iš Arbitražo sprendimo turinio matyti, kad Arbitražas analizavo ir vertino abiejų šalių argumentus, nuostolių skaičiavimo tvarką, nurodė teisės normas, kuriomis rėmėsi priteisdamas palūkanas. Tai, kad Arbitražas laikė pagrįstu pareiškėjo nurodytą nuostolių skaičiavimo tvarką ir jų dydį, o suinteresuoto asmens argumentus atmetė, nesudaro pagrindo išvadai, jog priteistas nuostolių atlyginimas prieštarauja Lietuvos Respublikos viešajai tvarkai. Teisėjų kolegija iš esmės sutinka su pareiškėjo argumentu, kad suinteresuotas asmuo nesutikdamas su Arbitražo sprendimu pripažinimu dėl jo prieštaravimo viešajai tvarkai, remiasi teiginiais, kuriais ginčija / išreiškia nepritarimą Arbitražo sprendimui iš esmės. Tačiau, kaip minėta, Lietuvos apeliacinis teismas, spręsdamas arbitražo sprendimo pripažinimo klausimą, negali šio sprendimo peržiūrėti iš esmės, vertinti, ar arbitražas tinkamai ir teisingai nustatė bylos faktines aplinkybes, taikė teisės normas ir kt.

18. Dėl suinteresuoto asmens argumento, kuriuo išreiškė nesutikimą su Arbitražo sprendimu nustatytų arbitražinių išlaidų dydžiu, pasisakytina, kad kasacinis teismas yra išaiškinęs, jog šalių teisinio atstovavimo išlaidų dydis nevertintinas kaip viešosios tvarkos pažeidimas Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b punkto prasme; arbitražo teismo procese patirtų teisinio atstovavimo išlaidų dydžio ir jų paskirstymo principo vertinimas būtų arbitražo teismo sprendimo turinio peržiūrėjimas ir arbitražo teismo nustatytų bei teisiškai įvertintų aplinkybių vertinamas *de novo*, o spręsti, ar arbitražo teismas tinkamai nustatė ir vertino faktines aplinkybes teismas negali (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-363/2014*).

19. Apibendrinat tai, kas išdėstyta, nagrinėjamoje byloje nenustačius Niujorko konvencijos V straipsnio 1 ir 2 dalyje nurodytų arbitražo teismo sprendimo nepripažinimo pagrindų, teisėjų kolegija sprendžia, jog Rafinuoto cukraus asociacijos antrojo tarpinio galutinio arbitražo 2019 m. gegužės 9 d. sprendimas byloje Nr. 2329 yra pripažintinas ir leidžiama jį vykdyti Lietuvos Respublikoje.

20. Tenkinus prašymą pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikos teritorijoje Arbitražo 2019 m. gegužės 9 d. sprendimą, pareiškėjui priteisiamos jo patirtos bylinėjimosi išlaidos (CPK 93 straipsnio 1 dalis).

21. Pirminiame prašyme pareiškėjas prašė priteisti 2 967,79 Eur bylinėjimosi išlaidų, iš kurių 224,79 Eur už dokumentų vertimą bei žyminis mokestis už prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, šioms išlaidoms pagrįsti pateikė sąskaitų faktūrų, mokėjimo nurodymų kopijas. Už papildomai suteiktas teisines paslaugas (suinteresuoto asmens procesinių dokumentų analizė, pozicijos derinimas, atsiliepimo / rašytinių paaiškinimų rengimas, papildomo prašymo dėl bylinėjimosi išlaidų rengimas) pareiškėjas

prašo priteisti 2 057 Eur, išlaidoms pagrįsti pateikė sąskaitų faktūrų, mokėjimo nurodymų kopijas. Taigi, iš viso pareiškėjas prašo priteisti 5 024,79 Eur bylinėjimosi išlaidoms atlyginti.

22. Atsižvelgiant į tai, kad prašomos priteisti išlaidos teisinėms paslaugoms viršija pagal Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 patvirtintų Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio (toliau – Rekomendacijos) 7, 8.2, 8.16 papunkčius maksimalų priteistino užmokesčio dydį, 186,79 Eur dokumentų vertimo išlaidos laikytinos pagrįstomis, pareiškėjo prašymas priteisti bylinėjimosi išlaidas tenkintinas iš dalies – priteistina 4 630 Eur suma (CPK 79 straipsnio 1 dalis, 88 straipsnio 1 punktas, 93 straipsnio 1 dalis).

23. Taip pat, pareiškėjui grąžintinas sumokėtas 38 Eur žyminis mokestis už prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, nes CPK 83 straipsnio 1 dalies 9 punkto, 2 dalies pagrindu žyminis mokestis neturėjo būti mokamas (CPK 87 straipsnio 1 dalies 1 punktas, 3 dalis).

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 810 straipsnio 6 dalimi, 811[1], 813 straipsniais, Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymo 51 straipsniu,

n u t a r i a :

Pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Rafinuoto cukraus asociacijos antrojo tarpinio galutinio arbitražo 2019 m. gegužės 9 d. sprendimą byloje Nr. 2329, kuriuo pareiškėjui Jungtinėje Karalystėje registruotam juridiniam asmeniui CZARNIKOV GROUP LIMITED iš suinteresuoto asmens restruktūrizuojamos uždarosios akcinės bendrovės „Lietuvos cukrus“ priteistas 539 700 Eur nuostolių atlyginimas, 54 809,53 Eur paprastųjų palūkanų, taikant 4 proc. metinį dydį nuo 2016 m. lapkričio 7 d. iki sprendimo priėmimo dienos imtinai (914 dienų), ir 8 proc. dydžio metinių procesinių palūkanų nuo 594 509,53 Eur priteistos sumos iki arbitražo sprendimo visiško įvykdymo, nustatytas šio sprendimo priėmimo išlaidų dydis – 59 522 svarų sterlingų be pridėtinės vertės mokesčio.

Priteisti pareiškėjui Jungtinėje Karalystėje registruotam juridiniam asmeniui CZARNIKOV GROUP LIMITED (juridinio asmens kodas 0265050590, buveinės adresas Didžioji Britanija, Londonas, Churchyard EC4M 8AB, Paternoster House, 65 St. Paul‘s,) iš suinteresuoto asmens restruktūrizuojamos uždarosios akcinės bendrovės „Lietuvos cukrus“ (juridinio asmens kodas 151004254) 4 630 Eur (keturis tūkstančius šešis šimtus trisdešimt eurų) bylinėjimosi išlaidoms atlyginti.

Grąžinti pareiškėjui Jungtinėje Karalystėje registruotam juridiniam asmeniui CZARNIKOV GROUP LIMITED 38 Eur (trisdešimt aštuonis eurus) žyminio mokesčio.

Ši nutartis įsiteisėja nuo jos priėmimo dienos ir per trisdešimt dienų nuo jos priėmimo dienos gali būti skundžiama kasaciniu skundu Lietuvos Aukščiausiajam Teismui.

Teisėjai Artūras Driukas

Dalia Kačinskienė

Danguolė Martinavičienė

Paminėta tekste:

- CPK
- 3K-3-323/2011
- 3K-3-161/2008
- 3K-3-64/2010
- 3K-3-431/2013
- e3K-3-182-969/2019
- 3K-3-443/2008
- 3K-3-363/2014
- CPK 93 str. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymas
- CPK 79 str. Bylinėjimosi išlaidos
- CPK 83 str. Atleidimas nuo žyminio mokesčio ir kitų bylinėjimosi išlaidų mokėjimo